

GULDKORN I RÅNE & VITÅ ÄLVDALAR

the touring routes of
**SWEDISH
LAPLAND**
SVERIGES ARKTISKA DESTINATION

UPPTÄCK RÅNEÅ & VITÅ ÄLVDALAR

Råne- och Vitå älvdalar ligger i Luleå, Gällivare, Jokkmokks och Bodens kommuner. Från foten av Dundret i nordväst till utloppen i Bottenviken i syd-ost sträcker sig denna rika och outbyggda skatt.

Älvdalarnas vida och orörda skogslandskap bjuder in till annorlunda upplevelser och variation. Djurlivet är rikt. Badplatserna är många – hav, älv, sjö eller pool. Vildmarksäventyr och fina paddlingsvatten lockar, liksom fiskemöjligheter. I Råne och Vitå älvdalar finns dessutom flera kulturhistoriskt intressanta platser att besöka. Låt äventyren ta tid, det finns gott om läger- och rastplatser att stanna till vid. I området finns också livsmedelsbutiker, tankställen och matserveringar som nyttjas av både bofasta och besökare.

Välj logi efter tycke och smak – skogskoja, stugby, campingplats eller boende med konferensmöjligheter på hotell och i herrgårdsmiljö. Kunniga aktivitetsarrangörer visar gärna områdets aktiviteter och storslagna upplevelser som exempelvis forsränning, jakt och klättring.

Under några dagar i augusti är kräftfisket en stor höjdpunkt och familjefest. Råneälvens nedre del har en av Sveriges bästa bestånd av svensk flodkräfta. När skymningen lägger sig lyser små eldar där folk samlas för att värma något gott eller umgås i väntan på nästa bur-tömning. Kräftorna kokas i dill eller enligt hemligt recept och serveras med goda tillbehör. Kräftkalasen är en efterlängtd tillställning och en perfekt avslutning på sommarsäsongen.

Vintertid erbjuds massor av aktiviteter i krispig natursnö. Isen är en lekplats där snöskotrar och skidåkare njuter av vidsträckta vita vyer. Isfisket, eller pimpling som det kallas, lockar alla åldrar och favoritställen finns det flera av i de rika älvdalarna.

Vad sägs om en utflykt längs Malmens väg med snöskoter, hundspann eller kanske skidor? Leden sträcker sig närmare 200 km från Strömsund till Dundret i Gällivare och både raststugor och vindskydd finns att värma sig i.

ÄLVENS VÄG

Råne älvdal erbjuder orörd natur, en rik kulturhistoria och en outbyggd skogsälv. Råneälven sträcker sig från Råneträsk, vid foten av Dundret i Gällivare, till Bottenviken och Råne skärgård – en sträcka på cirka 23 mil. Älven faller 361 meter på sin resa genom skogar, myrar och odlingsbygd. Inslaget av jordbruksmark är stort. Precis som många andra vattendrag har älven använts som flottningsled. Det har också funnits ett antal sågverk som nyttjade forsarnas vattenkraft för sin drift.

Vitån rinner upp i Gällivare kommun och mynnar ut i Rånefjärden. Vitån och dess dalgång är ett spännande vattendrag, som har en skogsälvs alla egenskaper. Människan har dragit nytta av dess stränder i odling och slättermarker och av forsarna för bruksanläggningarna i Vitåfors och Avafors. Masugnen i Avafors producerade tackjärn till Vitåfors järnbruk. Vitån har även använts för flottning av timmer.

Vi värnar om våra besöksmål. Om du som besökare ser att någon plats behöver reparation, underhåll etc. är vi tacksamma om du meddelar oss per e-post: turistcenter@lulea.se. Tack för hjälpen!

Fler tips på aktiviteter hittar du i våra temaguides om fiske, vandring, cykling och kajakpaddling. Hämta dina guider på turistcenter i Luleå och Boden eller ladda ner via visitlulea.se och upplevboden.se

1. RÖRBÄCKS

CAMPING & HAVSBAD

Husvagnsplatser, stugor och rum för uthyrning, café och kiosk. Vindskyddad båthamn.

2. KÄNGSÖN

KÄNGSÖNS CAMPING & HAVSBAD

Enkel husvagnscamping. Sommarcafé, gästhamn och badstrand. Padel, minigolf och frisbeeolf.

CANOE ADVENTURE NORTH

Försäljning av kajaker, kanadensare, tillbehör och utrustning för friluftsliv. Eventflotte med bastu. canoadventure.nu

3. SKOMAKARHUSET LODGE

Fullt utrustad stuga. Kaniner och höns på gården. Möjlighet att hyra bastu och utomhusjacuzzi. 070-560 91 97 skomakarhuset.se

4. BRETEGÅRDEN

Hästgård och lantbruk, Hereford nötkreatur. 070-312 92 73

5. STRÖMSUNDSHEMMET

Stugor att hyra, husvagnscamping, sommarcafé och restaurang. 076-813 30 81 stromsundshemmet.se

6. VITÅ, VITÅFORS

Vandringleder, badplats, maskinmuseum och fornlämningar.

7. ORRBYN

HERMANSGÅRDEN

Uppfödning av nötkreatur, försäljning av kött. 070-575 93 02

Öppen stuga på Sundbergs-holmen, vindskydd på Skravelholmen och ställplats vid bygdegården.

8. MELDERSTEIN HERRGÅRD

Logi, café, restaurang och eget kapell. Sommaröppet. 0924-510 37 melderstein.se

9. ÄLVENS HUS

Festlokal, bastu, bagarstuga och vandrarhem. 073-026 28 71

10. BJURÅ SOMMARCAFÉ & HANTVERK

Sommarcafé och försäljning av hantverk. 070-553 04 72, kottarna.com

11. NIEMISEL

NIEMISELS LIVS

Ombud för apotek och systembolag, information om fiskekort. 0924-200 23, niemiselslivs.se

DAWS THAIMAT & GRILL

070-307 62 02

RANCH 465

Westernridning i norrbottniska skogar, midnattssol och norrsken. 070-542 64 51, ranch465.com

GRANBACKA GÅRD

Gårdsbutik. 073-063 14 13

Badplatserna Sandviken och Kärrhuset, öppna stugor vid Lillstrycken och Långforsen, vindskydd och fiskeplatser.

12. LASSBYN

AURORA SAFARI CAMP

Exklusiv camping i tältkåtor. Vildmarksaktiviteter, fotosafari, gourmetmat och bastuflotte. 070-655 79 66 aurorasafaricamp.com

- Sevärdhet
- Fornminne
- Café
- Restaurang
- Hotell
- Vandrarhem
- Campingplats
- Ställplats
- Stuga/koja
- Hus/vandrarhem
- Vindskydd
- Bad
- Bastu
- Fiske
- Gästhamn
- Vandring
- Butik/Livsmedel/kiosk
- Gårdsbutik/mathantverk
- Paddling
- Utsikt
- Aktiviter och naturupplevelser
- Cykelled Sverigeleden
- Naturresevat

GÄLLIVARE ligger 10 mil norr om polcirkeln och är en järnvägsknut mellan Malmbanan och Inlandsbanan. Näringslivet domineras av malmgruvan i Malmberget och Aitikgruvan. Närheten till naturen ger stora möjligheter till friluftsliv och upplevelser, året runt. Dundret, 823 möh, är ett lågfjäll med skidanläggning för både utförsåkning och längdåkning. Det sägs att man vid klart väder kan se en elftedel av Sveriges yta från toppen. Från toppen kan du också se midnattssolen från ca 5 juni till 11 Juli.

GPS-KOORDINATER
På nästa sida har vi, som en service till dig, angett koordinater till många av utflyktsmålen. Vi reserverar oss för att de kan vara ungefärliga.

I RÅNEÅ är det nära till allt. Inom gångavstånd finns två livsmedelsbutiker, apotek, tankstation, hälsocentral, idrottsplats, sporthall, badhus och utomhusbad. Här finns även flera trevliga matställen, café och butiker samt turistinformation och bibliotek.

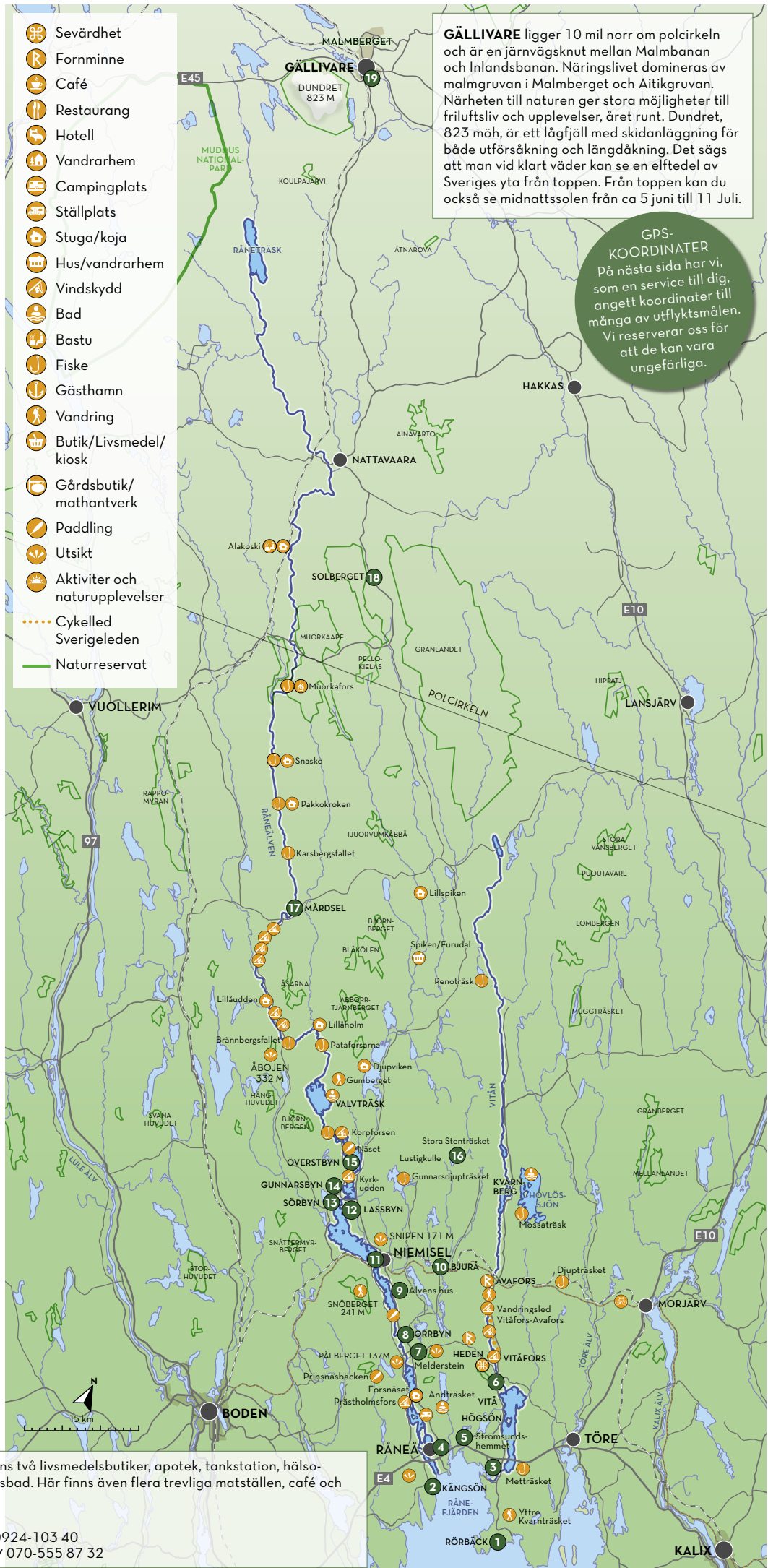
Matställen:

CAFE TOSCA 0925-550 80

HÖRNANNS GRILL 0924-103 40

BYAKROGEN 0924-550 60

KIA THAI TAKE AWAY 070-555 87 32

Arctic Retreat.

• CREACTIVE ADVENTURE

Outdooraktiviteter och expeditioner på land och på vatten. 070-207 37 51 creative-adventure.se

- Lassbyforsen med vindskydd, fiske och raststugan Lustigkulle.

13. SÖRBYN

- **SÖRBYN LODGE** Hotell, stugor, aktiviteter och restaurang med lokala råvaror. 0924-220 36. sorbyn.se

- **PEWTER OF SWEDEN** Klassiska tennarband. Shop och utbildningar. 070-644 03 13 pewterofsweden.com

14. GUNNARSBYN

- **FORSBERGS G:A HANDELSBOD** Ett besöksmål som tar dig rätt in i 30-talet. 070-272 00 99

- **BLOMBERGS VANDRARHEM** 070-655 79 66, www.raneriver.se

- **GUNNARSBY LANTHANDEL** En lanthandel med allt du kan tänkas behöva. 0924-210 10 gunnarbylanthandel.se

- **VÄRLDSBUTIKEN** En av Sveriges 40 världsbutiker för rättvis handel. 0924-527 70 svenskakyrkan.se/boden

15. ÖVERSTBYN

- **ARCTIC RETREAT** Boende på en vacker udde i rundtimrade stugor med hög standard. 070-544 71 47 arcticretreat.se

- **NESTORS CAFÉ & DIVERSEHANDEL** Sommarcafé och loppis i en före detta lanthandel mitt i byn. 073-066 51 76, 070-243 35 27 nestorscafe.se

HISTORIA

MELDERSTEIN HERRGÅRD började anläggas år 1741 för att ta tillvara järnmalmen från Malmberget. Grundarna av bruket var Jonas Meldercreutz, Abraham Steinholtz och Carl-Johan Thingwall. Namnet Melderstein kom från de båda huvudägarnas namn Melder (creutz) och Stein (holtz). Bruksepoken varade fram till 1892 och därefter drevs Melderstein Herrgård bland annat som säteri, skolhem och som fritidsgård av Svenska Missionsförbundet. I dag ägs Melderstein Herrgård av familjen Thingwall. I de vackra omgivningarna kring herrgården finns fina strövmråden med minnen från Meldersteins brukshistoria. Det finns gott om lämningar - rester efter masugnen, malmhögar, rostgropar, grunder till smedja och kolhus, rester efter damm och kanal, varvslämningar och kätatomt.

JÄRNBRUKSEPOKEN I NORRBOTTEN sträckte sig nästan över tre seklar och är en spännande del kulturhistoria som gjorde Melderstein till ett centrum i Norrbotten. Eftersom kapaciteten i Melderstein inte var tillräcklig grundades Strömsunds bruksgård med masugn utanför Råneå. Till Strömsund fraktades malmen på ackjor. I masugnen tillverkades tackjärn som sedan transporterades uppåt på Råneälven till Melderstein. Malmen från Gällivare och masugnen i Strömsund blev polerna i verksamheten.

MALMENS VÄG är en skid- och skoterled längs den väg malmen forslades från Gällivare/Malmberget till kusten vid Strömsund utanför Råneå med ren respektive häst från 1774 till 1882. Leden är totalt cirka 200 km lång och längs sträckan finns ett antal raststugor med eldstäder inom- och utomhus. Leden förbinder även de spårssystem med raststugor, fiskesjöar, utsiktsplatser, vindskydd m.m. som lokala föreningar anlagt och driver i Råneå, Niemisel, Gunnarsbyn, Nattavaara, Jokkmokk och Gällivare.

- 16. **STORA STENTRÄSKET** Camping och stugby vid ett fiskevatten rikt på röding och regnbåge. Strövstigar, eldplatser. 070-776 73 36, storastentrasket.se

- 17. **THE OUTPOST** Modern vildmarks lodge i byn Mårdsels gamla postkontor. Hyr rum, lägenhet eller hela huset. Självhushåll eller full service. 070-655 79 66 theoutpostsweden.com

- 18. **VILDMARKSBYN SOLBERGET** Kombinera naturupplevelser med äventyr, fjärran från vardagen. 070-293 58 87, solberget.com

- 19. **MIDNIGHT SUN ADVENTURES** Kajakuthyrning och kurser. 070-577 1277

Aurora Safari Camp.

Sommarnatt vid havet.

BADPLATSER

- ANDTRÄSKET BÖLE** Bra badsjö med bastu, torrdass och grillplats.
- HOVLÖSSJÖN** Barnvänlig långgrund badplats med fin sandstrand, grillplats, omklädningsrum och torrdass.
- KÄRRHUSET NIEMISEL** Badstrand vid älven. Vindskydd och eldplats.
- NORDANBORG KÄNGSÖN** Havsbad i Kängsön i Råne skärgård.
- RÖRBÄCK CAMPING OCH HAVSBAD** ligger cirka nio kilometer från E4. Barnvänliga sandstränder, fina campingmöjligheter för husvagn och tält. Kiosk, minigolfbana, uthyrning av kajaker, grillplatser och bastu.
- SANDVIKEN NIEMISEL** Sommarstugeområde med badplats vackert beläget i Degerselet som är en milslång sjö som ingår i Råneälvens huvudavrinningsområde.
- STORÅBRON VITÅFORS** Badplats vid Vitåälven. Grillplats, omklädningsrum och vedeldad bastu.
- SÖRBYN** Naturskön badplats belägen vid Vitträskets strand. Kiosk/kaffeservering under sommaren. Badbryggor, lekplats och hoptorn. Gräsytor och sandstrand.
- VALYTRÄSK** Fin badplats med bryggor, omklädningsrum och eldstad.

Hitta ditt eget badparadis.

UTOMHUSPOOL

- RÅNEPOOLEN** är ett gratisbad i centrala Råneå. Här finns en 25-metersbassäng med tillhörande rutschbana, en liten barnpool och ett fik med lättare måltider, glass och kaffe. Öppet varje dag under sommarlovet. Aktuell info: facebook.com/ranepoolen/ Skolvägen 18, 955 31 Råneå, tel: 0924-575 57.

EVENEMANG

- HÅLL UTKIK** efter trevliga evenemang. Det kan handla om loppis, auktion, gruppkativiteter, tävlingar, sommarcafé, mat- & hantverksmarknader med mera. visitulea.se, bodeninswedishlapland.se, kottarna.com

KÄNGSÖN - RÅNEÅ - BÖLE

Sommarnatt i Kängsö hamn.

Foto: Helena Holm

I Råneå är både havet och skogslandet nära, Kängsö båthamn och Råneås kyrkstugor är pittoreska miljöer. Råneälven räknas en av Sveriges bästa fiskevatten för gädda, öring, harr, abborre och flodkräfta.

KÄNGSÖN

Naturskön fiske- och småbåtshamn med karaktäristiska sjöbodas, gästhamn, flytbrygga och flytvästar att låna. På en närliggande udde med utsikt över hela hamnområdet finns en klubbstuga där det ordnas sommarcafé och loppis och på andra sidan udden kan man stå med sin husvagn några nätter eller njuta av ett dopp i havet. I hamnen finns en outdoor-butik med uthyrning för den som vill uppleva skärgården i kajak, kanadensare eller varför inte på en bastuflotte.

RÅNEÅ

är ett samhälle vackert beläget några kilometer ovanför Råneälvens mynning i Bottenviken. I samhället delar sig älven i två grenar och två vackra forsar ligger centralt och lättillgängligt att beskåda för besökare. Här finns handel och service samt kyrkor där människor från hela världen möts. Råneåområdet erbjuder det stadsnära vildmarkslivet - inom rimligt avstånd från hela Luleåregionen finns här en säregen och vild, klippig skärgård, strömmande vattendrag för olika typer av paddling och vackra berg att bestiga sommar som vinter.

BÖLE

Småorten Böle är belägen 4 km från Råneå. Huvuddelen av bebyggelsen finns på norra sidan av Råne älv. Jordbruket har haft och har fortfarande en stark prägel i byn men det har även funnits ett framstående kakeångsmakeri i byn. I anslutning till byn finns Andträsket, en bra badsjö med bastu, torrdrass och grillplats som dessutom har inplanterad ädelfisk. I Böle by finns en båtlänning med stuga, torrdrass och grillplats.

MISSA INTE:

KYRKSTUGORNA I RÅNEÅ

Kyrkstugorna i Råneå är placerade mitt emot kyrkan, intill medborgarhuset och är del av ett kulturarv. En gång fanns där 250 stugor samt stallbyggnader och uthus från tiden då Råneå socken blev till, år 1654, och människorna i byarna runt Råneå skulle besöka kyrkan. Bönderna byggde kyrkstugor för att kunna övernatta i samband med kyrkobesök, ting, sockenstämma och marknader. Det var ett viktigt sätt för människor att träffas och traditionen pågick i generationer, fram till 1930-40 talet. Efter 1950 då bilismen tog fart och småbyarna också började få egna kapell behövdes inte kyrkstugorna längre. De flesta revs men 10 stugor finns kvar och ägs av Råneå församling, föreningar och privatpersoner och används bland annat i samband

med Råneå sommarkarnad och utomhusgudstjänster. Ett antal stugor finns även placerade vid Strömsunds-hemmet och några har blivit stommar till fritidshus och uthus i området.

STRÖMSUNDSHEMMET

Vacker plats i gammal norrbottensk miljö efter E4 strax norr om Råneå. Här hålls kurser, lägerverksamhet, bröllop, släkträffar, födelsedagskalas, barndop m.m. Byggnaderna som består av gamla kyrkstugor, norrbottensgårdar och bagarstugor härrör alla från trakten. Själva anläggningen ligger idylliskt bredvid en liten sjö och omges av trolska skogar och har nära till kusten. Här finns stugor att hyra för övernattnin, plats för camping, badplats, lägerplats, kapell, bastu och servering.

Strömsundshemmet.

Foto: Maria Paulsson

RÖRBÄCK - JÄMTÖN

Utsikt över Rånefjärden från Jämtön.

Foto: Gunvor Ekström

Vitåns väg genom Luleå kommun är fem mil lång. Den sista biten mot havet går via den vida men grunda Vitåfjärden för att sedan forsa i Jämtöälven mot utloppet i Rånefjärden.

JÄMTÖN

En gång i tiden var Jämtön en ö men är nu, på grund av landhöjningen, sammanbunden med fastlandet. Här finns fina möjligheter till jakt och fiske. Metträsket är en naturskön sjö med inplanterad regnbågslox. Gillar du att åka skoter finns här en cirka åtta mil lång skoterled och ett flertal kojor som är öppna och kan användas av allmänheten. Byn Jämtöavan har en fin fiskehamn med några gamla sjöbodas och utsikt mot Rånefjärden i väst. Den lilla byn har tidigare härbargerat totalt fyra olika båtbyggerier.

RÖRBÄCK

På Krakåören fanns 1930-1950 ett sågverk. Timret flottades på Råneälven och drogs med bogserbåt från älvmyningen. Längs stränderna syns fortfarande rester av spinkvedskajerna. Rörbäck camping och havsbad ligger cirka nio kilometer från Jämtön och är en naturskön camping med barnvänlig strand och fina badmöjligheter. Hamnen är djup och för gästande båtar finns en kaj för tillfällig förtöjning.

Blommande Guckusko.

Foto: Gunvor Ekström

UTFLYKTSMÅL:

ORKIDÉLOKAL JÄMTÖAVAN

Vid Yttre Kvarträsket, 4 km lätt vandring. 9 km från E4 tar man till vänster in på en skogsväg, Kronkilsvägen GPS: 65°48'34.2"N 22°33'48.3"E, med en informationstavla om stigen samt parkering. Efter cirka 200 m finns en skylt "naturstig" till vänster. Följ stigen upp till en mast där ledmarkeringar börjar, stolpar med vitmålad topp. Följ leden drygt en kilometer till Yttre Kvarträsket och orkidélokalen. Här växer hela elva arter av orkidéer med olika blomningstid från maj till augusti. Kvarträskkojan är en raststuga med grillplats utanför.

RÖRBÄCKS CAMPING & HAVSBAD

Naturcamping med 84 husvagnsplatser med el, 3 stugor och rum för uthyrning, servicebyggnad, dusch, wc samt bastu och badtunna. Café och kiosk, minigolfbana, Beachvolley- och boulebanor, eldplatser, grillkåta samt uthyrning av kajaker. Båthamn med fullt segeldjup intill kaj med vindskyddat läge. 072-740 68 08 facebook.com/pg/rorbackshavsbad-camping

PRÄSTHOLM - ORRBYN - NIEMISEL

Gäddfiske - ett av många äventyr i området.

Längs väg 760 från Råneå på den norra sidan av älven ligger byarna som ett vackert pärlband efter varandra och mellan byarna breder odlingsmarker, ängar och beteshagar ut sig med älvens porlande i bakgrunden. Här finns flera bra utflyktsmål att stanna till vid med fina fiskeplatser och flera öppna stugor för övernattnin. Längs den södra sidan av älven ligger mysiga platser som Snöberget och Pålberget.

PRÄSTHOLM

är en gammal jordbruksbygd, bebyggelsen sträcker sig cirka 4 km längs Råneälven. Byn benämns på kartor och i adresser som Södra- och Norra Prästhalm men är en enhetlig by. Här har det funnits kalk- och marmorbrott där man tillverkade förstklassig järnverks- och jordbrukskalk.

ORRBYN

Uppströms Råneälven, 5 mil norr om Luleå centrum, ligger Orrbyn. Orrbyn har väldigt fin natur med skog och älv. Här ligger Hasaforsen som har haft blåsterverk och smedja på grund av den myrsmalm som utvunnits i området. Efter älven har det funnits jordbruk och sågverk.

NIEMISEL

En naturskön by med anor från 1500-talet ligger vid Råne älv cirka 50 km nordost om Luleå. Byn, som är mycket utspridd, ligger på båda sidor om Råne älv, men har sitt centrum vid Kvarnån där vägarna från Råneå, Boden, Morjärv och Gunnarsbyn möts. Strax norr om byn finns berget Snipen med dess berömda klätterklippa. Sydväst om byn finns kalottberget Snöberget, ett 240 m högt berg med vidsträckt klapperstensfält samt en orörd urskog som under senare år blivit ett naturreservat.

UTFLYKTSMÅL:

FORSNÄSET

Raststuga med fyra britsar samt torrass och grillplats på en holme vid Prästhalmforsen.
GPS: 65°54'22.5"N 22°11'32.6"E

GRÄDDFORSEN

Vindskydd.
GPS: 66°01'20.3"N 21°57'58.5"E

KVARNÅMYNNINGEN

Här finns vindskydd, torrass och grillplats.
GPS: 66°00'42.3"N 21°58'32.5"E

LILLSTRYCKEN

Lägerplats intill älven, raststuga med tre britsar samt bastu, grillplats, torrass och vedbod.
GPS: 66°00'04.5"N 21°59'36.4"E

LÅNGFORSEN

Fyra britsar (inte bokningsbar), bastu, torrass och grillplats.
GPS: 66°01'23.3"N 21°57'52.9"E

MELDERSTEIN HERRGÅRD

1700-talsherrgården ligger vackert och ostört och är en gammal bruksmiljö med hotell, restaurang, konferenslokaler, bastuanläggning och eget kapell. Herrgården nyttjas ofta för bröllop, fester och retreat. I de vackra omgivningarna finns fina strövområden med minnen från Meldersteins brukshistoria.
0924-510 37
melderstein.se

PRÄSTHOLMSFORSEN

På södra sidan finns vindskydd, grillkåta och båtuthyrning.
GPS: 65°54'19.2"N 22°11'26.2"E

RENSUNDET

Vindskydd vid forsacken norr/väster om raststugan vid Långforsen
GPS: 66°01'26.5"N 21°57'26.5"E

SANDVIKEN/DEGERSELET

Badplats med bryggor vid sommarstugeområde.
GPS: 66°00'53.5"N 21°56'30.7"E

SKRAVELHOLMEN

Rastplats intill brofästet vid Melderstein herrgård. Vindskydd, grillplats.
GPS: 65°56'23.1"N 22°08'05.4"E

SUNDBERGSHOLMEN

Raststuga (inte bokningsbar) med bastu på en ö mitt i älven. Vid nedfart mot älven från den norra sidan passerar man gårdar. Parkering vid bron som leder till ön.
GPS: 65°56'45.4"N 22°06'56.0"E

STENBERGSHOLMEN

Kanot/kajakuthyrning fr. o. m. juli 2021. Kontakta Canoe Adventure North. 070-5425110.

TRUMSELET

Kallas också Kärrhuset och ligger 200 m norr om badplatsen i Niemisel. Här finns grillplats och ett vindskydd.
GPS: 66°01'05.5"N 21°58'33.3"E

LASSBYN - SÖRBYN - GUNNARSBYN

Sörbyn Lodge vid det natursköna Vitträsket och anrika Sörbyparken.

När du passerat Niemisel längs väg 760 kommer du till Lassbyn, Sörbyn och Gunnarsbyn. Ett kluster av byar som mer eller mindre hänger ihop. I området finns flera utflyktsmål och sevärdheter. Här kan du bo i hyrda stugor, öppna stugor, hotell och på ställplatser.

LASSBYN

Byn ligger 3,5 mil uppströms Råneälven, vackert belägen vid Degerslets strand. Innan du svänger av den stora vägen och in mot själva byn hittar du Lassbyforsens strömmande vatten. Denna lilla pärla erbjuder högklassiga aktiviteter och det spännande glampingboendet Aurora Safari Camp. Byn har även ett aktivitetsföretag som erbjuder spännande aktiviteter i närområdet och hela länet, CreActive Adventure.

SÖRBYN

Vid stranden av det natursköna Vitträsket ligger Sörbyn. Här hittar du bland annat badplats, promenadstigar, kanotpaddling och ett fint rödingfiske. Du kan äta gott på Restaurang Kalkällan som drivs av Sörbyn Lodge, boende erbjuds i hotellrum eller stugor med utsikt över sjön. I närområdet ligger också byn Sundsnäs med en aktiv hembygdsförening.

GUNNARSBYN

Gunnarsbyn är områdets centralort. 1645 fanns här två gårdar varav den ena hette Gunnars, därav namnet Gunnarsbyn. Här kan du passa på att fika, tanka och handla. Lokala föreningar och kyrkan driver diverse spännande saker att ta del av. Här finns även annan samhälls- och besökservice i form av en Servicepunkt som också fungerar som en Info Point för området. En mysig plats som ligger i anslutning till byn är Kyrkudden med sin strand mot den stillsamma sjö som älven bildar just här. Där finns en båtlaning för sjösättning av din båt, kanot eller kajak och även vindskydd med eldstad.

MISSA INTE:

BADPLATSEN VID VITTRÄSKET I SÖRBYN

Sommarkiosk, hopptorn, lekplats och omklädningsrum. Stranden ligger i anslutning till Sörbyn Lodge och här kan du äta lunch på Restaurang Kalkällan.

UTFLYKTSMÅL:

LASSBYFORSEN

En naturskön rastplats och ställplats med eldstad, sittplatser, torrass, sofantering och vindskydd. Här har du utsikt över älvens mäktiga fors.
GPS: 66°03'52.5"N 21°48'51.2"E

LUSTIGKULLE

Enkel stuga och vindskydd vid Lassbyforsen.
GPS: 66°04'09.5"N 21°49'28.5"E

SÖRBYN LODGE

med Restaurang Kalkällan. God mat med smaker från länet. Tillgång till fiske och kunniga fiskeguider. Även andra aktiviteter och en fin vedeldad bastu vid sjön Vitträsket.
0924-220 36, sorbyn.se

VITTRÄSKET

Bad och rödingfiske. En kalkällsjö som lockar med sitt klara vatten - samma vatten som serveras på Restaurang Kalkällan.

SÖRBYN-SUNDSNÄS LANTMUSEUM & HALMMUSEUM

I hembygdsgården hittar du en unik samling av halmkonstverk och ett fantastiskt lantmuseum med historiska föremål som var viktiga för livet här.
070-660 11 47
sorbyn-sundsnas.se

VÄRLDSBUTIKEN

En välsorterad Fair Trade-butik i Gunnarsbyn. Hit åker man från när och fjärran för att handla och äta en god väffla i församlingsgården intill kyrkan i Gunnarsbyn. 0924-527 71

GUNNARSBYNS KYRKA

Vackert belägen, invigdes 1928.

KYRKUDDEN BÅTLÄNNING

Eldstad, vindskydd och badmöjlighet.
GPS: 66°05'26.7"N 21°48'44.3"E

ÖVERSTBYN - VALVTRÄSK - MÅRDSSEL

Foto: Graeme Richardson

Fartfylld med CreActive Adventure.

Norr om Gunnarsbyn ligger Överstbyn, sedan fortsätter vägen mot Valvträsk och Mårdsel. Landskapet förändras efter din resa uppströms Råneälven. När du passerar Valvträsk ändrar det karaktär, från jordbruk och gårdar till mer skog. Du närmar dig Polcirkeln.

ÖVERSTBYN

En levande småort med fantastisk miljö. Här hittar du gårdar och spännande aktiviteter. Byn har ett mysigt sommarcafé i den före detta lanthandeln, Nestors Café & Diversehandel. Här fikar du hembakt fika, handlar i loppisbutiken och träffar gårdens djur.

VALVTRÄSK

När du passerat Överstbyn och kört vägen över den fantastiska Korpforsen närmar du dig Valvträsk. En lantlig pärla med ett aktivt föreningsliv. Byn som omges av berg ligger vid ett av Råneälvens sel, Valvträsket. Ett av bergen, Gumberget, lockar med fin utsikt och vandringsled till toppen. Här finns även en fin badplats med bryggor. Korpforsen ska du inte bara passera. Stanna gärna till på rastplatsen och gå en bit nedströms forsen på norra sidan. Här ser du hur vattnet rinner genom sin canyon. Vid forsen finns ett exklusivt boende, Arctic Retreat, med älven som närmsta granne.

MÅRDSSEL

En liten ort med lång historia, på gränsen mellan Bodens och Gällivare kommuner, som beskrivs som den äldsta orten i Gällivare kommun. Ett område med fantastisk natur i närheten av älven. Här hittar du bra fiske på tillgängliga platser. På väg mot Mårdsel, kring Klingersel, finns ett flertal vackra rastplatser längs med älven.

MISSA INTE:

NESTORS CAFÉ & DIVERSEHANDEL

Sommarcafé och loppis.
073-066 51 76, 070-243 35 27
nestorscafe.se

UTFLYKTSMÅL:

GUMBERGET

Bestig berget efter en vandringsled. På toppen hittar du, förutom enastående utsikt, eldstad och vindskydd.

GPS: 66°10'07.5"N 21°40'18.2"E

KLINGERSEL

Här kan du stanna och pausa på någon av de nio natursköna och tillgängliga rastplatserna som du hittar längs vägen mellan Klingersel och Mårdsel.

KORPFORSEN

Rastplats och ställplats. Eldstäder, torrass och sophertering.

GPS: 66°07'08.9"N 21°45'07.9"E

LILLSPIKEN

Placerad vid Spikälven, nås sommartid via Skaitévägen ovanför Norriån. Stugan är öppen för allmänheten och kan husera ett sällskap på fyra.

GPS: 66°22'40.9"N 21°42'13.3"E

NÄSET I ÖVERSTBYN

Sjösättningsplats för kanot eller kajak.

GPS: 66°06'43.7"N 21°47'26.4"E

SPIKEN FURUDAL

Är ni ett större sällskap kan det passa att hyra vildmarksgården Spiken vid Malmens väg. Gården byggdes 1768 och fungerade som omlastningsstation för malm. Här finns även en vedeldad bastu. 0924-213 59 raek.nu
GPS: 66°19'03.8"N 21°45'15.9"E

VALVTRÄSKET

För några av sommarens alla bad. Bryggor och omlastningsrum på en vacker plats.

GPS: 66°08'58.7"N 21°41'09.8"E

ALAKOSKI

Vid Koskivaara. Timring, bastu.

GPS: 66°39'30.7"N 20°59'38.8"E

MUORKAFORS

Fiske, eldplats.

GPS: 66°31'09.9"N 21°07'06.7"E

SNASKO

Stuga, laxfiske.

GPS: 66°26'46.0"N 21°10'57.1"E

PAKKOKROKEN

Stuga, laxfiske.

GPS: 66°26'46.0"N 21°10'57.1"E

KARBERGSFALLET

Vackert vattenfall, laxfiske.

GPS: 66°22'28.9"N 21°18'08.2"E

VITÅDALEN

Bäverstigen i Vitå.

Foto: Marja-Leena Tallus Johansson

Trakten är rik på fåglar och däggdjur. Uttrar, bävvar, strömstarar, svanar och gäss trivs vid den lilla skogsälven. Vackra gamla odlingsmarker, lämningar efter järnbruken på 1800-talet och kommunens högsta berg finns i Vitådalen.

AVAFORS

Vid järnvägen som går från Boden till Haparanda finns en gammal masugn uppförd i slutet av 1800-talet, ett fornminne som också är ett trevligt utflyktsmål.

HÖGSÖN

Här finns många företag och en samlingslokal, Högsö Byagård, med ett livaktigt föreningsliv.

KVARNBERG

Ligger vid Luleå kommuns största insjö, Hovlössjön, även kallad "Storsjön". Sjön ligger naturskönt med 27 holmar, fina sandstränder och möjlighet till bad och rikt friluftsliv.

VITÅ

Byn har funnits i skrift sedan 1409. År 1543 räknades byn som en storby och hade 10 hemman. Vid den här tiden var Vitåfjärden och Jämtöfjärden en mindre del av en havsfjärd där Vitå låg i en åmynning, och byn är namngiven efter läget samt av vattnets ljusa färg.

VITÅFORS

Här finns historiska lämningar av järnbruk och kraftverk. Även ett unikt maskinmuseum och en fin badplats med bastu vid Storåbron.

MISSA INTE:

VITÅFORS MASKINMUSEUM

En maskinpark med riktiga rariteter. 12 lingrävare från 1930-talet fram till 1960-talet tillhör juvelerna i samlingen. Ett 20-tal maskiner påminner om en epok som är en del av den nationella kulturhistorien. Några av rariteterna är fortfarande i körbart skick. I slutet av sommaren infaller den årliga grävardagen då man har chans att bekanta sig med alla rariteter och köpa fika. I övrigt öppet året om och guidning enligt ök. 070-336 30 88
nissmaskiner.blogspot.se

UTFLYKTSMÅL:

BÄVERSTIGEN

2 km lätt vandring. Naturstig nedströms från Storåbron i Vitåfors. Två vindskydd med eldplatser. Information om bäver längs stigen.

GPS: 65°57'01.2"N 22°23'56.2"E

HEDEN

Mellan byarna Långtjärn och Heden finns en plats med forn lämningar med bl.a. kokgropar och kolbottnar som beräknats vara 3 000 år gamla. Fångstgropar kan fortfarande skönjas i marken. Eftersom havet då nådde ända hit, blev detta område med ett smalt sund och en udde en utmärkt fångstplats för olika djur. Själva boendet ordnades troligen högre upp på Sandkölens sluttning.

NATURSTIG, VITÅFORS-AVAFORS

10 km medelsvår till svår vandringsled längs Vitån med bivacker, eldplatser och information längs stigen. Informationstavlor i Vitåfors och vid masugnen i Avafors. GPS: 66°02'25.1"N 22°16'17.5"E Spännande vandring kring gamla hyttområdet, se husgrunder och masugn. Man kan göra fynd av blågrön slagg i de gamla slagghögarna. Bitvis medelsvår till svår vandring på grund av bäverfällan.

SLADANSTIGEN

4 km lätt vandring. Naturstig som utgår från skolan i Vitå och leder till sjön Sladan, en av kustlandets artrikaste fågelsjöar. Bivacker med eldplatser, uttikstorn och informationstavlor.

TVÄRÅKÖLENS NATURRESERVAT

På toppen av berget Tväråkölen har du en vacker utsikt över Råne älvdal. Området kring toppen domineras av ett stort hållmarksområde beväxt med gammal hållmarkstallskog. Hållmarksområdet avgränsas mot kanterna av branta bergstup och storblockiga branter. Klapperstensfält finns på flera ställen.

GPS: 65°57'17.0"N 22°11'42.2"E

BERGSTOPPAR & UTSIKTSPLATSER

PÅLBERGET 137 M

Beläget vid Orrbyn cirka 15 km upp efter Råneälven. Bilväg nästan hela vägen upp så vandringen till toppen blir ungefär 1 km tur och retur. Sväng av Niemiselvägen vid GPS: 65°56'19.2"N 22°07'18.3"E. Vacker utsikt över Råneälven och Pålträsket. Här finns grottor som är spännande att utforska. Vid Pålträskets strand vid vägen finns ett vindskydd som är mycket lättillgängligt.

Foto: Thomas Öberg

Utsikt från Snipen.

SNIPEN 171 M

En märklig bergstopp med vidunderlig utsikt över älv dalen. Ett hundraårigt tallskogsbestånd växer efter en skogsbrand och i berget skymtar Snipkon, en formation i klippväggen. Gångstig upp på berget från parkering, öster om skylten "Välkommen till Niemisel". GPS: 66°01'53.4"N 21°56'12.4"E. På toppen finns en eldplats. Här finns också en av Sveriges bästa sportklätterklippor: MTV-väggen, med ett 30-tal namngivna leder. Klippan är 12-25 meter hög och erbjuder leder av varierande svårighetsgrad, bland andra en av landets svåraste: "När lammen tystnar".

SNÖBERGET 241 M

Snöbergets silhuett reser sig i landskapet och syns vida omkring med sina 241 meter över havsnivån. Från parkeringsplatsen, GPS: 66°00'01.6"N 21°58'39.9"E, leder en 2,3 km lång stig upp till Snöbergets topp. Där belönas man med en utsikt som sträcker sig flera mil över skogslandskapet. Snöberget är ett naturreservat och ett kalottberg; toppen har aldrig påverkats av havsvågornas svallande. Slutningarna består av kallt berg och mäktiga klapperstensfält som skapats av is och vågor. Uppe på kalotten omges man av urskog. Förutom gammelskogens fåglar finns det en mängd andra arter, bland annat ovanliga svampar som blackticka, rosenticka och asptagging.

STORKROKBERGET 307 M

Storkrokberget är Luleå kommuns högsta berg som med sin karaktäristiska siluett syns vida omkring i Vitådalen. Det finns ingen farbar bilväg till berget. Besökare får räkna med 2 km skogsvandring. GPS: 66°14'22.8"N 22°04'28.4"E

ÅBOJEN 332 M

Nära Klingersel hittar du detta berg och naturreservat. Från toppen har du en mycket vacker utsikt över älv dalen. I den branta östslutningen växer en gammal tallskog med gott om gamla aspar. GPS: 66°10'45.8"N 21°28'37.6"E.

FISKE I SJÖ OCH ÄLV

STORA STENTRÄSK

Friluftscamping vid sjö med inplanterad fisk i skogslandet intill byn Krokräsk. Här finns stugor att hyra, grillplatser och bastu i naturnära miljö.

METTRÄSKET

Sjö i Jämtön med inplanterad regnbåge och röding. Här finns bivacker, eldstäder, handikappbrygga och toaletter. För fiskekort se jamtonsf.se.

MITTJÄRN, NIEMISEL

Sjö med inplanterad fisk, regnbåge, laxöring och röding. Bryggor och spångade stigar, vindskydd och eldplatser. Fiskekort på Niemisels livs och återförsäljare i byn.

GUNNARSDJUPTRÄSK

Några kilometer nordväst om byn Forsträskhed ligger den 500 hektar stora fiskesjön Gunnarsdjupträsk. Sik, öring, abborre, gädda och röding.

RÅNEÄLVEN

Här bjuds du på ett varierat fiske - allt från gädd- till lax- och harrfiske med spinnare eller fluga. Högst upp i älven finns gös och abborre finns överallt. På fiskekort.se kan du läsa mer om fisket i Råne älv dal samt köpa fiskekort online.

VITTRÄSKET

Unikt rödingsfiske i kallkällsjön Vitträsket i Sörbyn. Fiskekort säljs via Sörbyn-Sundsås fiskevårdsförening på fiskekort.se.

STÄLLPLATSER

BÖLE

Ställplats vid bygdegården, 100 kr per dygn. Betalas via Swish - info på plats.

KORPFORSEN

Ställplats vid Korpforseen, 50 kr per dygn. Betalas via Swish eller PayPal - info på plats.

LASSBYFORSEN

Ställplats vid forsen, 50 kr per dygn. Betalas via Swish eller PayPal - info på plats.

ORRBYN

Ställplats vid byhuset, 100 kr per dygn. Betalas via Swish - info på plats.

FINA PADDELTURER

BÖRSTÅN

Fin att paddla kanot eller kajak, mynnar ut i Råneälven vid Kvarnå.

LILLSTRYCKEN

Ett bra ställe att starta en paddeltur på är Lillstrycken, från norra sidan av Niemisel. Skyltar finns från landsvägen. En annan fin startplats är nedanför Hasaforsen, från södra sidan. Nedanför forsen går älven nära vägen, och det går bra att tillfälligt parkera bilen i dikeskanten. Från bägge dessa startplatser flyter älven ner genom ett jordbrukslandskap, och selen avbryts då och då av korta forsar. Vissa av forsarna kräver kunskap om hur man styr sin vattenfarkost eftersom flera är klass 2-forsar. Hasaforsen, Bjurforsen, Prästhölmforsen och Sörforsen genom Råneå är de mest tekniskt krävande forsarna.

Kom ihåg att Råneälven är en skogsälv som har stora variationer i vattenflöde. Under vårfloden är älven inte lämplig för oerfarna paddlare. Om du inte är van vid att paddla bör du därför vänta till början av juni, då flödet och trycket i älven gått ner och temperaturen stigit. Även några dagars sommarregn kan höja vattenflödet i älven rejält.

PRINSNÄSBÄCKEN

Bäcken som lokalt kallas Prinsnäsbacken erbjuder fin vårpaddling. Den bästa tiden att paddla är runt mitten av maj, helst några dagar efter att isen gått i Sörträsket. Passa på före 1 juni eftersom relativt högt vattenflöde krävs. Den äventyrslystne och skicklige paddlaren kan paddla från Pålträsket och ända ner till havet. Enklast att paddla och vackrast är sträckan från Pålträsket till vägbanken i Sörträsket. Börja vid vindskyddet nära vägen i Pålträsk. Ta upp kanoten vid vägen och bär den förbi första forsen på höger sida. Gå vägen förbi jaktkojan och vänster på hygget så hamnar du vid slutet av forsen och kan fortsätta paddla. Det kan ligga träd över bäcken då bävrar brukar hålla till längs denna sträcka.

Foto: Oskar Hederyd

En kanottur på Råneälven på väg mot Sundbergsholmen.

VITÅ ÄLVDAL

Vitå älv dal erbjuder fina fiskevatten i inplanterade sjöar som Renoträsk, Djupträsket, Metträsket, Mossaträsk och Hovlössjön.

GÄDDFISKE

Bra fiskeplatser för gäddfiske är bl.a. mynningsområdet av Råne älv, och alla stora sel mellan Råneå och Valvträsk som ligger 5 mil upp efter älven.

FISKE EFTER GÖS OCH HARR

Gösfiske kan vara riktigt bra i Degerselet och i de stora selen vid Gunnarsbyn och Överstbyn. I biflödet Rörån och Livasälven kan du få en del harr liksom i de övre delarna av Råneälven.

LAXFISKE

Kända laxfiskeplatser är bland andra Lassbyforsen, Korpforseen i närheten av Gunnarsbyn, Pataforsen väster om Aspliden, Mourkaforsen, Brännbergsfallet, Karsbergfallet-Järnheden och Pakkokroken. Laxfiske är endast tillåtet med innehav av gälplomb och fångstrapporering. Fisketillstånd och gälplomber finns att köpa hos flera återförsäljare i älv dalen. Tänk på att ej ta upp fiskar under minimimåttet och ta del av fiskereglerna. På fiskekort.se hittar du en fiskekortsbilaga med dessa platser utmärkta.

FISKEKORT

För återförsäljare av fiskekort och gälplomber i Råneälvens norra kortfiskeområde samt inplanterade sjöar se ranealven.se. För fiske i Råneälven mellan Råneå och Niemisel köper man fiskekort vid respektive fiskeplats eller by.

HUNDSPANN

Vintertid är hundspann en fantastisk upplevelse!

NORTHERN SOUL JOURNEYS

Ängsträsk 308, 955 95 Niemisel, 076-847 08 23, northernsouljourneys.com

TOM'S SLEDDOGS

Prinsnäs v. 465, 955 91 Råneå, 070-352 91 25, tomsleddog.se

YELLOW SNOW HUSKY TOURS

Även sommarevenemang. Krokräsk 64, 955 95 Niemisel, 076-806 79 75, yellowsnowhuskytours.com

En delikatess och ett äventyr!

ALLEMANSRÄTTEN

INTE STÖRA, INTE FÖRSTÖRA I den svenska naturen får vi röra oss fritt. Vi får plocka blommor, bär och svamp, bada, tälta, vandra, cykla, färdas med båt, göra en lägereld och annat som hör friluftslivet till. Allemansrätten är en förmån och en frihet som är beroende av att vi är varsamma och värnar om naturen. Det är inte tillåtet att skada djur, växter eller mark och vi måste visa hänsyn mot markägare och andra människor som vistas i naturen.

SÄRSKILDA RESTRIKTIONER Fridlysta arter får naturligtvis inte plockas. I naturreservat och nationalparker gäller ofta särskilda regler som begränsar allemansrätten. Det kan också finnas regler kring till exempel hastighetsbegränsningar, vattenskidåkning och att hundar måste vara kopplade. Motorfordon får inte köras på barmark utanför väg.

FÅGELSKYDDSDOMRÅDEN I skärgården finns fågelskyddsområden där det är förbjudet att gå iland under vissa tider på året, vanligen 1 maj-1 augusti.

FISKE I havet är fisket fritt, men det finns regler för hur, när och vad man får fiska. I sjöar och älvar krävs som regel fiskekort.

UNIK FLORA OCH FAUNA

Floran och faunan längs med äldalen är unik. Det har registrerats totalt 318 kärlväxter, många väldigt ovanliga, på älvens stränder och botten. Artrikedomen är hög. Röd trolldruva, älvsallat och ävjeplört hör till några av de mer sällsynta arterna. Förutom ett rikt bestånd av fisk så finns här flodkräfta och flodpärlmussla, strömstare samt bäver och utter. Flera sällsynta växter trivs här, till exempel orkidéer som norna, guckusko och nattviol.

KRÄFTFISKET I RÅNE ÄLV Flodkräftan planterades i Råneälven under 1950-talet. Kräften har bildat en stark stam från havet vid Råneå och uppströms. Under tre kvällar i augusti får du fiska kräftor med inlöst fiskekort i respektive by. Cirka 50 000 kräftor tas upp under dessa dagar då folk går man ur huse för att fiska från strand eller båt. Den svenska flodkräftan i Råneälven har hittills klarat sig från sjukdomen kräftpest. Det är därför viktigt att redskapen som används inte är nyttjade tidigare i andra vatten.

Foto: Elin Aunes

Lycka är att hitta mogna äkerbär.

LÄS MER: Länsstyrelsen i Norrbotten har information om naturreservaten: lansstyrelsen.se

På Naturvårdsverkets webbplats kan du läsa allt om allemansrätten: naturvardsverket.se

Smålom och ännu mindre lom.

Foto: Thomas Öberg

Foto: Fredrik Bröman

Foto: Graeme Richardson

TURISTINFORMATION

BODENS TURISTCENTER
0921-624 10
turistcenter@bodenturism.se

LULEÅ TURISTCENTER
Kulturens hus, 0920-45 70 00
turistcenter@lulea.se

RÅEK SERVICEPUNKTEN
0924-213 59, info@raek.nu

**RÅNEÅ MEDBORGARKONTOR
OCH BIBLIOTEK/INFOPOINT**
Västerlångvägen 2, Råneå
0920-45 30 00
mbk-ranea@lulea.se

SERVICE

LIVSMEDEL I Råneå finns två livsmedelsbutiker. I området finns också Niemisel livs och Gunnarsby lanthandel.

TANKSTATION OKQ8 i Råneå och QSTAR i Gunnarsbyn. Laddstation för elbil finns vid busstationen i Råneå.

HÄLSOCENTRAL Hittar du i Råneå.

APOTEK Råneå samt ombud i Niemisel och Gunnarsbyn.

SYSTEMBOLAG Ombud i Råneå, Niemisel och Gunnarsbyn.

Med reservation för förändringar.

KOMMUNIKATIONER

FLYG: Luleå Airport och anslutning med buss eller bil.

BUSS: Länstrafiken trafikerar vissa sträckor i området. För mer information och aktuell tidtabell: ltnbd.se

BIL: Från Luleå: E4 norrut mot Råneå och Jämtön. Från Boden: Väg 356 till Niemisel och ta vänster på väg 760 mot Gunnarsbyn eller sväng höger ner mot Råneå.

TÅG: SJ tåg stannar i Luleå och Boden. Anslutning med buss eller bil.

IN SWEDISH LAPLAND

BODEN

LULEÅ

LÄS MER:

visitlulea.se • bodeninswedishlapland.se

DELA DIN UPPLEVELSE: #raneå #vita #visitlulea #bodeninswedishlapland